

ในการยึดอำนาจการปกครองปลดแอกจากอำนาจของจักรวรรดินิยม โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้สึกร่วมที่จะต่อสู้ทางการเมือง การศึกษาหรือทำความเข้าใจเกี่ยวกับคำสอนของมาร์กซ์ สตาลิน เหมา ยังมีน้อยมาก

ผู้นำของประเทศเหล่านี้มองเห็นว่า รัฐควรจะเข้ามามีบทบาทการบริหารประเทศ โดยมีการปกครองแบบรวมอำนาจ (centralization) เพื่อสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจรวดเร็ว โดยให้เหตุผลว่าระบบทุนนิยมไม่เกื้อกูลต่อการพัฒนาประเทศของตน เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ขาดการศึกษา ขาดแคลนทุน เทคโนโลยี ขาดผู้เชี่ยวชาญทางด้านจัดการ แรงงานทักษะมีน้อย

แบบฝึกหัด

1. พรรคอนุรักษนิยมของอังกฤษ เริ่มเสื่อมความนิยมลงเมื่อใด
.....
.....
.....
2. จงกล่าวถึงบทบาทของนายแอสตันเลย์ บอลด์วิน นายกรัฐมนตรีอังกฤษในการแก้ไขสภาวะเศรษฐกิจหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 พร้อมทั้งให้เหตุผลการประสบความสำเร็จ
.....
.....*.....*.....
.....**.....
3. ข้อใดเป็นจุดอ่อนที่สุดของการล้มเหลวในการแก้ไขสภาวะเศรษฐกิจ
.....
.....
.....
4. จงกล่าวถึงจุดเด่นของการดำเนินเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศยุโรปตะวันออก
.....
.....
.....
5. เหตุใดกลุ่มประเทศอัฟริกา อาเซีย กลุ่มประเทศอาหรับ จึงหันมาดำเนินเศรษฐกิจในรูปแบบสังคมนิยม
.....
.....
6. กลุ่มประเทศเหล่านี้ผู้บริหารประเทศให้เหตุผลของการที่รัฐบาลต้องเข้าแทรกแซงประการใดบ้าง
.....
.....*.....

ยุคสลาเวีย

ยูโกสลาเวีย

1. แรงผลักดันเปลี่ยนรูปแบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมประชาธิปไตย เท่าที่ผ่านมาพบว่า การดำเนินรูปแบบเศรษฐกิจตามอย่างรัสเซีย เกิดความล่าช้า การบริหารงานแบบรวมอำนาจ (centralization) และเข้มงวดเกินไป ไม่ส่งเสริมประสิทธิภาพการผลิต ผู้บริโภคขาดอำนาจอธิปไตยของผู้บริโภค (consumer's sovereignty) ขาดแรงจูงใจที่จะส่งเสริมการผลิต ไม่เห็นความสำคัญแก่หน่วยผลิต

2. โครงสร้างสังคมนิยมเศรษฐกิจยูโกสลาเวีย รูปแบบการเมืองเป็นสังคมนิยมที่มีพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียว คือ พรรคคอมมิวนิสต์ แต่รูปแบบโครงสร้างเศรษฐกิจ ดำเนินในรูปแบบ "รัฐคนงาน" หรือระบบการบริหารด้วยตนเองของคนงาน (Worker self management) หน่วยผลิตมีเสรีภาพการตัดสินใจการผลิต

3. โครงสร้างเศรษฐกิจยูโกสลาเวีย ดำเนินแบบกลไกตลาดผนวกกับการวางแผนจากส่วนกลาง มีการวางแผนเศรษฐกิจจากส่วนกลางในขณะเดียวกันใช้กลไกตลาดควบคู่กันไปบางขณะ เรียกรว่าการดำเนินเศรษฐกิจเช่นนี้ว่าเป็น "การวางแผนแบบชี้แนะ" ราคาสินค้าในท้องตลาดถูกกำหนดโดยอุปสงค์และอุปทานของท้องตลาดราคาจะเข้ามามีบทบาท จัดสรรการผลิตเพื่อแสวงหากำไรจากหน่วยผลิตสนองความต้องการของผู้บริโภค ระบบราคามีส่วนช่วยให้ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการจัดสรรทำการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ

รูปแบบการวางแผนเช่นนี้ นักวางแผนต้องอาศัยกลไกตลาดพร้อมทั้งนโยบายการเงินและการคลังควบคู่กันไป เพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยและสร้างแรงจูงใจให้แก่หน่วยผลิต เพื่อให้กลไกทางเศรษฐกิจมีความยืดหยุ่นคล่องตัวมากขึ้น กลไกตลาดจะเข้ามามีส่วนช่วยให้มีการจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ภายใต้การวางแผนจากส่วนกลางจะเปิดโอกาสให้ มีการใช้กลไกตลาดเข้ามามีส่วนกำหนดราคาสินค้า อันเป็นส่วนสะท้อนให้เห็นถึงสภาพอุปสงค์ (demand) และอุปทาน (supply) ของท้องตลาดเป็นอย่างดี โดยคำนึงทั้งด้านฝ่ายผู้ผลิตและฝ่ายผู้บริโภค ฝ่ายผู้ผลิตจะมุ่งกำหนดราคาเพื่อให้หน่วยผลิตของตนได้รับกำไรสูงสุด และขณะเดียวกัน

กันค้ำึงถึงความพึงพอใจของผู้บริโภคมากกว่า โดยมีการระบุถึงอัตราส่วนที่เหมาะสมระหว่างการบริโภคกับการลงทุนในสาขาการผลิตต่าง ๆ ที่ต้องการมากน้อยเพียงใด

4. บุคคลผู้มีบทบาทการเปลี่ยนโครงสร้างระบบเศรษฐกิจนับตั้งแต่ ค.ศ. 1948 เป็นต้นมา จอมพลตีโต้ผู้นำของยูโกสลาเวียในสมัยนั้น ไม่เห็นด้วยกับการดำเนินรูปแบบเศรษฐกิจตามแบบอย่างของรัสเซีย ที่ต้องยึดถือแนวลัทธิมาร์กซ์-เลนิน ดำเนินการควบคุมระบบเศรษฐกิจแบบรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง (centralization) อย่างเข้มงวดในยุคของสตาลิน

ผลจากมติที่ประชุมของโคมิเนฟอรัมที่ตั้งขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1946 มีวัตถุประสงค์เพื่อรวมกลุ่มประเทศคอมมิวนิสต์เข้าไว้ด้วยกัน ทำการขับยูโกสลาเวียออกจากการเป็นสมาชิกภาพ ในฐานะที่ประพฤติผิดรูปแบบของลัทธิสังคมนิยม

5. ลักษณะเด่นของระบบเศรษฐกิจยูโกสลาเวีย ที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นประชาธิปไตยในการผลิตภาคอุตสาหกรรม พิจารณาจากลักษณะที่แสดงถึงความเป็นกึ่งประชาธิปไตย และกึ่งสังคมนิยมพิจารณาจากการนำระบบการบริหารงานด้วยตนเองของคองงาน (worker self management) มาใช้ หน่วยงานผลิตมีอิสระในการกำหนดนโยบายการผลิตทุกคนได้รับผลประโยชน์จากหน่วยผลิตของตน การแบ่งปันผลประโยชน์ขึ้นอยู่กับความสามารถที่จะแสวงหาผลกำไรอย่างน้อยเพียงใด อันเป็นลักษณะการจ่ายค่าตอบแทนที่ระบบสังคมนิยมถือว่ายุติธรรมมากที่สุดคือจ่าย "ให้ตามความสามารถ ใ้ตามงานที่ทำ (From each according to his ability, to each according to his work)"

6. ยูโกสลาเวียไม่ประสบผลสำเร็จการพัฒนาการเกษตรตามแบบอย่างรัสเซีย รูปแบบ "นารัฐ" กับ "นารวม" จึงต้องยกเลิก นำระบบ "สหกรณ์การเกษตร" มาใช้ดำเนินการเข้ามารวมตัวขอให้เป็นโดยสมัครใจ ไม่มีบีบบังคับแต่ใช้มาตรการด้านแรงจูงใจสำหรับผู้เข้าร่วมสามารถซื้อขายได้ในราคาถูกลงตลอดจนได้รับบริการด้านอุปกรณ์การเกษตร ได้รับคำแนะนำปัญหาการผลิตถือเป็นบริการพิเศษ อำนวยความสะดวกด้านเงินทุน

7. คำว่าสังคมนิยมประชาธิปไตย มีกำเนิดมาอย่างไร มีแนวความคิดมาตั้งแต่ยุคโบราณจนเข้าสู่ยุคใหม่ดังนี้

ยุคโบราณ

พลาโต (Plato) เขียนลงในหนังสือรีพับลิค (The Republic)

สาระสำคัญ

- เน้นการละเว้นของชนชั้นปกครองด้านการมีทรัพย์สินส่วนเกินความจำเป็น

ยุคใหม่

เซอร์ โทมัส มอร์ (Sir Thomas Mores) (1478 - 1535)

เขียนหนังสือ "ยูโทเปีย (Utopia)"

สร้างสังคมอุดมคติ

- โดยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรัฐในอุดมคติจะต้องเป็นรัฐที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ ประชาชนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น คนรวยจะต้องรู้จักนำทรัพย์สินสมบัติมาแจกจ่ายให้ประชาชนที่ร่ำรวย
- รัฐบาลที่ดีจะต้องใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของประชาชน
- ประชาชนทุกคนควรจะเสียสละความสุขส่วนตัว เสียสละผลประโยชน์เพื่อส่วนรวม

โรเบิร์ต โอเวน (Robert Owen)

- ต้องการสร้างความเท่าเทียมกันให้เกิดขึ้นในสังคม
- โรงงานของโรเบิร์ต โอเวน สภาพกรรมกรมีความเป็นอยู่ตามอัธยาศัย
- สร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับคนงาน
- ไม่คิดจะกอบโกยขูดรีดเอารัดเอาเปรียบคนงาน จัดตั้งนิคมคนงาน

แซ็ง - ซิมอน (Saint - Simon)

- เน้นความเหลื่อมล้ำของสังคม
- เกิดความไม่เท่าเทียมด้านการกระจายรายได้
- ส่งเสริมให้ทุกคนต้องแสวงหารายได้จากการทำงาน คนจะร่ำรวยขึ้นมาได้ต้องทำงาน มีโช้อาศัยมรดก

- ส่งเสริมทำงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย

หลุยส์ บลังค์ (Louis Blanc)

- เสนอให้จัดตั้งโรงงานแห่งชาติมีการยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ของ
คนงาน จ่ายค่าจ้างระดับสูงพร้อมทั้งจัดสวัสดิการให้แก่คนงาน
- ส่งเสริมให้มีการแข่งขันกันระหว่างเอกชน เพื่อจะได้ปรับปรุงประสิทธิ
ภาพการผลิต
- รัฐบาลทำหน้าที่ทำงานให้ประชาชน
- จัดตั้งโรงงานเพื่อสังคม

8. การบริหารภายในหน่วยวิสาหกิจ ในหน่วยวิสาหกิจแต่ละหน่วย จะมีอำนาจใน
การกำหนดอัตราค่าแรงงาน ปีใดหน่วยวิสาหกิจมีกำไรมากจะเพิ่มอัตราค่าจ้าง แนวความคิด
"ระบบการจัดการด้วยตนเอง (Self management)" ต้องการให้กรรมกรเข้ามามีบทบาทใน
การบริหารโรงงานนั้น เป็นอุดมการณ์ของพวกลัทธิชินติกัลลิสต์

9. รูปแบบการจัดการด้วยตนเอง (self management) จะเปิดโอกาสให้กรรม
กรที่ทำหน้าที่ผลิต เป็นผู้ตัดสินใจว่าจะควรจะทำการผลิตอะไร กำหนดราคาขายระดับใด โดยอาศัย
กลไกราคา (price mechanism) เป็นตัวกำหนดและเป็นเครื่องชี้

10. ลัทธิชินติกัลลิสต์ เป็นผู้เสนอแนวความคิดให้กรรมกรผู้ผลิตมารวมตัวกันดำเนิน
การบริหารการผลิต โดยดำเนินในรูปแบบ "สหกรณ์ผู้ผลิต"

11. การวางแผนระดับชาติเป็นแบบ "two ways" ผู้วางแผนจะออกคำสั่งไปยัง
หน่วยผลิตหรือวิสาหกิจ ในขณะที่ระดับล่างอันได้แก่หน่วยผลิตมีโอกาสแสดงความคิดเห็นไป
สู่เบื้องบน (from the ground up) อาทิเช่น การมีส่วนร่วมเข้าร่วมในการกำหนดเป้าหมายการ
ผลิต กรรมวิธีกระบวนการผลิต "from the bottom up" หรือ "from the ground up"
จากเบื้องบนลงสู่เบื้องล่างเรียกว่า "from the top down"

12. แนวความคิดอันมีผลต่อการนำระบบ "self management" มาใช้ในระบบ
เศรษฐกิจของยูโกสลาเวีย หลุยส์ บลังค์ (Louis Blanc) และ เฟอร์ดินาน ลาซาลลี (Fer-
dinand Lasalle) เป็นผู้เสนอแนวความคิดว่ากรรมกรควรมีสิทธิในการบริหารงานในหน่วย

ผลิตของตน โดยให้เหตุผลว่าไม่มีใครรู้ดีและผ่านงานตลอดจนเข้าถึงปัญหาต่าง ๆ ภายในหน่วยผลิตของตนที่ทำงานภายในหน่วยผลิตนั้น แม้แต่รัฐบาลเองก็ไม่สามารถเข้าใจปัญหาต่าง ๆ ในหน่วยผลิตดีเท่าพวกตนเอง

13. Worker self management เป็นรูปแบบการผลิตที่หน่วยผลิตมีโอกาสเข้าบริหารการผลิตด้วยตนเอง รัฐบาลจะเปิดโอกาสยินยอมให้คนงาน กรรมการมีโอกาสเข้าบริหารโรงงาน แต่ที่ดิน-โรงงาน ปัจจัยการผลิตเป็นของรัฐ

14. Workers' council หรือ สภากรรมการ เกิดขึ้นมาจากโครงสร้าง "การบริหารด้วยตนเอง (Worker self management)" ประกอบด้วยสมาชิก 15-120 คน ดำรงตำแหน่งวาระ 1 ปี

15. Managing Board คือคณะกรรมการจัดการ ซึ่ง Workers' council จะเป็นผู้แต่งตั้งขึ้นมาเพื่อบริหารรับผิดชอบโรงงานของตนเอง แต่เป็นข้อที่น่าสังเกต บุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นคนงานในโรงงานเสมอไปอาจเป็นบุคคลนอกโรงงาน ที่เป็นแบบนี้เพราะสภาตำบลเป็นผู้มีสิทธิแต่งตั้งผู้จัดการโรงงาน

16. แนวความคิดระบบเศรษฐกิจยูโกสลาเวียได้รับอิทธิพลมาจากแนวความคิดของลัทธิซินติกัลลิสม์บางส่วน

17. อดีตที่ผ่านมายูโกสลาเวียนำระบบ "self management" มาใช้เพื่อเปิดโอกาสแก่คนงานดำเนินระบบการจัดการด้วยตนเอง (self management) โดยมีกำไรให้อิสราภาพแก่วิสาหกิจ ไม่ว่าจะเป็นการจัดสรรด้านรายได้ การลงทุน ค่าจ้าง เหตุการณ์ที่ผ่านมาปรากฏว่าคนงานได้จัดสรรรายได้เพื่อเพิ่มค่าจ้าง โบนัส ผลคือโอกาสที่หน่วยธุรกิจเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วเป็นไปได้ยาก โอกาสที่จะนำเงินไปลงทุนด้านพัฒนาโรงงาน เครื่องจักรต่าง ๆ แบบจะไม่ปรากฏออกมาให้เห็น

ระยะหลังต่อมาพวกผู้บริหารหน่วยวิสาหกิจ หันมารับค่าจ้างให้เพิ่มสูงกว่าประสิทธิภาพในการผลิต เมื่อเงินทุนหมุนเวียนไม่พอหันแสวงหาแหล่งกู้จากแหล่งอื่น ๆ อาทิเช่น ธนาคาร เหตุการณ์ที่ตามมาเกิดสภาวะเงินเฟ้ออย่างรุนแรง

18. ข้อแตกต่างของกระบวนการเกษตรกรรมเข้าสู่ระบบนารวมระหว่างยูโกสลาเวียและรัสเซีย

1. มิได้ใช้วิธีบังคับอย่างรัสเซีย แต่ยูโกสลาเวียกลับใช้มาตรการทางอ้อม
2. ใช้มาตรการเสริมสร้างแรงจูงใจ มีการแจกจ่ายการผลิต อาทิเช่น ปุ๋ย
3. มาตรการทางอ้อม ใช้นโยบายภาษีบังคับชวานาทางอ้อม ผู้ใดยังไม่ยินยอม นำพื้นที่ที่จะต้องเสียภาษีรายได้เพิ่มขึ้น
4. ผลสะท้อนปรากฏว่าชวานาคอตันไมยีนดีเข้าร่วมระบบนารวม หลักฐานที่ปรากฏอย่างเด่นชัด พื้นที่ดินที่เข้าร่วมระบบนารวมมีเพียง 25% เท่านั้น

การที่รัฐบาลใช้มาตรการบังคับปรากฏว่า ชวานาจะไม่ทำการผลิตผลผลิตส่วนเกิน เพียงแต่ผลิตเพื่อประทังชีพ (self sufficiency) เท่านั้น เกิดสภาวะการขาดแคลนอาหาร รัฐบาลยูโกสลาเวียต้องสั่งซื้อสินค้าเกษตรจากต่างประเทศ เงินตราไหลออกนอกประเทศ

19. เหตุใดระบบนารวมมาใช้ในยูโกสลาเวียไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร สืบเนื่องมาจากประชาชนยูโกสลาเวียประกอบด้วยหลายเผ่าพันธุ์ ไม่พึงประสงค์ที่จะมารวมตัวรวมกันผลิต กอปรกับกรรมวิธีการผลิตยังมีประสิทธิภาพการผลิตต่ำขาดแคลนอุปกรณ์ เครื่องจักรที่จะมาดำเนินรูปแบบนารวม ระบบการผลิตรูปแบบนารวมยังขาดแคลนบุคลากรที่ชำนาญ อุบนิสัยชวานายูโกสลาเวียรักความเป็นอิสระเคยชินกับกรรมวิธีใดก็จะทำการผลิตวิธีดั้งเดิม

20. มาตรการใหม่ที่น่ามาใช้เมื่อระบบนารวมไม่ประสบผลสำเร็จต้องปล่อยให้เอกชนดำเนินการอย่างอิสระ แต่มีข้อจำกัดด้านขนาดของการถือครองที่ดิน ให้แต่ละครัวเรือนครอบครองที่ดินได้ไม่เกิน 24.7 เอเคอร์ (1 เอเคอร์ = 2.5 ไร่)

21. เปรียบเทียบบทบาทนโยบายการเงินและการคลังในระบบเศรษฐกิจยูโกสลาเวีย เพื่อแก้ไขปัญหาสภาวะเศรษฐกิจ ดูเหมือนนโยบายการเงิน (Monetary Policy) จะเข้ามามีบทบาทด้านแก้ไขปัญหาสภาวะเศรษฐกิจมากกว่านโยบายการคลัง (Fiscal Policy)

อุปสรรคในการนำนโยบายการคลังมาใช้เกี่ยวกับสภาพและโครงสร้างประชากรของยูโกสลาเวียประกอบด้วยชนชาติหลายเผ่า รัฐบาลยูโกสลาเวียประสบปัญหาชนกลุ่มน้อย แต่ละแคว้นปกครองตนเองอย่างอิสระ จึงยากแก่การเข้าไปแทรกแซงกิจการด้านการคลังของแต่ละชนกลุ่มได้

22. ปัญหาด้านค่าจ้างแรงงาน ได้เกิดมีปัญหขึ้นเล็กน้อยอันเกิดจากกลุ่มแรงงานไร้ทักษะ เป็นแรงงานที่ตลาดแรงงานไม่ต้องการ แรงงานเหล่านี้จะมีปฏิริยาตอบโต้การขึ้นค่าจ้าง

ของ "สภาคนงาน (Worker's council)

23. เมื่อ self management ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร การดำเนินงานของสภาคนงาน (Worker's council) เท่าที่ผ่านมาทำให้หน่วยผลิตไม่ขยายตัวเท่าที่ควร ระยะต่อมารัฐบาลเพิ่มความเข้มงวดในรูปแบบการรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง (centralization)

24. สังคมนิยมจีนแสดงปฏิกิริยารังเกียจการดำเนินรูปแบบสังคมนิยมประชาธิปไตยของยูโกสลาเวีย โจมตีว่าเป็นรูปแบบ "ลัทธิแก้ revisionism" อีกรูปแบบหนึ่ง

25. มีผู้ตั้งข้อสงสัยแก่ได้ว่า ระบบเศรษฐกิจยูโกสลาเวียที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยจัดระบบ "self-management" ขึ้นมา ประชาชนยูโกสลาเวียได้มีสิทธิเสรีภาพด้านความคิดเห็น มีประชาธิปไตยเศรษฐกิจสูงกว่ากลุ่มประเทศคอมมิวนิสต์อื่น ๆ แต่ภายในเนื้อแท้ยังไม่สามารถบรรลุผลตามที่ตั้งใจไว้ เพราะ "สภาคนงาน (workers' council)" ยังต้องตกอยู่ภายใต้การครอบงำของพรรคคอมมิวนิสต์

26. จอมพลตีโต้ ประธานาธิบดียูโกสลาเวีย แสดงเจตนารมณ์ที่จะนำระบบ "self-management" มาใช้ในภาคอุตสาหกรรม โดยอ้างเหตุผลว่าเป็นแนวทางการปฏิบัติที่ใกล้เคียงกับอุดมการณ์ของคาร์ล มาร์กซ์ มากที่สุด

27. จอมพลตีโต้เปิดโอกาสให้ผู้ใช้แรงงานได้มีโอกาสเข้าบริหารงานในหน่วยงานของตน เพื่อจะเป็นแนวทางของการนำไปสู่ "วิถีทางสังคมนิยมอย่างสมบูรณ์แบบที่สุด" เพราะเป็นการบริหารงานภายในด้วยตนเอง (self-management) ไม่มีนาย-บ่าว อันจะนำไปสู่สภาพที่ปราศจากรัฐและชนชั้นในสังคมเกิดขึ้น รัฐบาลไม่ต้องมีชนชั้นในสังคมก็ไม่เกิดขึ้น นี่ก็คือเหตุผลตีโต้ที่จะดำเนินรูปแบบเศรษฐกิจให้แปลกแนวออกไปจากรัสเซีย

28. ความแตกแยกระหว่างกลุ่มเชื้อชาติภายในประเทศ เป็นปัญหาสำคัญต่อการดำเนินรูปแบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมประชาธิปไตย ภายใต้ "self-management" สิทธิเสรีภาพ การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นยังไม่เต็มที่เท่าที่ตั้งใจไว้

29. ยูโกสลาเวียเป็นประเทศยุโรปตะวันออกที่มีการแตกแยกด้านเชื้อชาติมากที่สุดอย่างน้อย 8 เชื้อชาติด้วยกัน เช่น เชื้อชาติเซอร์บ์ สโลวีนิ มาซีโดเนียน แอลเบเนียน มอนเตเนกริบ ฮังการีเยน โครท บอสเนียน-มอสเล็ม ชนชาติบางกลุ่มมีความรู้สึกชาตินิยมอย่างรุนแรง บางกลุ่มต้องการแยกตัวเองออกไปอย่างอิสระ รัฐบาลยูโกสลาเวียภายใต้การนำของจอมพล

คือได้ต้องใช้วิธีการปราบอย่างรุนแรง อันเป็นส่วนหนึ่งทำให้สิทธิเสรีภาพความเป็นประชาธิปไตยภายในระบบการผลิตไม่สัมฤทธิ์ผลตามที่ได้ตั้งใจไว้

30. ความขัดแย้งรัสเซียกับยูโกสลาเวีย ตั้งแต่เดือนมิถุนายน ค.ศ. 1948 โขเวียตแสดงปฏิกริยาอย่างรุนแรง ที่ประชุมขององค์การโคมิเนฟอร์มได้มีการกล่าวหาประณามพฤติกรรมของยูโกสลาเวียไม่ดำเนินรอยตามลัทธิมาร์กซิสต์และเลนินนิสต์ กระทำตัวต่อต้านรัสเซีย โขเวียตถือว่าการกระทำเช่นนี้ขัดกับหลักของ "นานาชาตินิยม" รัสเซียเรียกร้องให้พรรคคอมมิวนิสต์ของยูโกสลาเวีย ขับไล่ผู้นำของยูโกสลาเวีย อาทิเช่น ติโด้ ความขัดแย้งระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์รัสเซียและยูโกสลาเวียเริ่มขัดแย้งอย่างเห็นเด่นชัดทุกท่่าน

นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1945 สตาลินได้นำการวางแผนจากส่วนกลาง (Central Planning) มาใช้ บังคับให้กลุ่มประเทศยุโรปตะวันออกนำแผนจากส่วนกลางไปใช้ เพื่อสร้างความเป็นปึกแผ่นให้เกิดโดยรวดเร็วในหมู่ประเทศบริวารคอมมิวนิสต์ด้วยกัน ยูโกสลาเวียมีปฏิกริยาต่อต้านประชาชนยูโกสลาเวียมีความรู้สึกชาตินิยมอย่างรุนแรง มีความรู้สึกทนต้องเสียอิสรภาพอยู่ภายใต้การปกครองของประเทศใดประเทศหนึ่ง การปฏิรูปการเกษตรแบบนารัฐ นารวม ตามแม่แบบของโซเวียตไม่ประสบผลสำเร็จในยูโกสลาเวีย ผลผลิตมิได้เพิ่มสูงขึ้นแต่อย่างใด ยูโกสลาเวียต้องยกเลิกสามารถกระทำได้สำเร็จในปี ค.ศ. 1953 หลักการวางแผนพัฒนาของยูโกสลาเวียต่างกับรัสเซีย สตาลินวางแผนที่จะให้ยูโกสลาเวียเป็นอู่ข้าวอู่น้ำให้แก่รัสเซีย เป็นศูนย์กลางปัจจัยการผลิตในกลุ่มยุโรปตะวันออกทั้งหลาย สิ่งเหล่านี้ผิดกับวัตถุประสงค์ของยูโกสลาเวียต้องการพัฒนาให้ประเทศของตนก้าวหน้าด้วยการเจริญเติบโตจากการพัฒนาอุตสาหกรรม ต้องการพัฒนาความอยู่ดีกินดีของประชาชนให้หลุดพ้นจากความยากจน ผู้นำรัสเซียยุคสตาลินเรื่องอำนาจโกรธและต่อต้านการจัดตั้ง สหพันธ์บอลข่าน (Balkan Federation) จากการรวมกลุ่ม 3 ประเทศ ยูโกสลาเวีย บุลแกเรีย อัลบาเนีย มุ่งหวังรวมตัวกันเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจให้ลุล่วงโดยรวดเร็ว ผู้นำรัสเซียถือว่าการกระทำเช่นนี้เป็นการแสดงอำนาจทัดเทียมกับรัสเซีย การช่วงชิงดินแดนแถบภาคใต้ของออสเตรีย ที่ดิน Trieste บริเวณแถบนี้มีชาวยูโกสลาฟอาศัยอยู่มาก แต่รัสเซียกลับมอบให้อิตาลีและออสเตรียเพื่อเอาใจประเทศทั้งสอง ยูโกสลาเวียจึงมองเห็นความไม่จริงใจจะหาสิ่งใดหวังผลทางการเมืองมากกว่า ยูโกสลาเวียต้องการทำการค้าขายกับฝ่ายตะวันตก

แบบฝึกหัด

1. ที่กล่าวกันว่า การทำเนียบแบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมแบบบังคับไม่สร้างแรงจูงใจ มองข้ามความสำคัญของหน่วยผลิต การพัฒนาเศรษฐกิจเป็นไปอย่างล่าช้า ยูโกสลาเวียมองเห็นจุดอ่อนข้อ^๔อัน^๕จึงปรับปรุงกลไกทางเศรษฐกิจใหม่ ท่านมีความเห็นสอดคล้องประการใดบ้าง จงอภิปราย
2. โครงสร้างการปกครองเป็นแบบ..... แต่โครงสร้างเศรษฐกิจ..... ดำเนินในรูปแบบ.....
3. "การวางแผนแบบซีแนะ"^๖ วิกฤตเศรษฐกิจประการใดบ้าง จงอภิปราย
.....
.....
4. จอมพลตีโต้มีบทบาทอย่างไรต่อกระบวนการปฏิรูประบบเศรษฐกิจยูโกสลาเวีย
.....
.....
.....
5. ภาคอุตสาหกรรมในประเทศยูโกสลาเวีย ได้มีการบริหารงานในรูปแบบประชาธิปไตย อยากรทราบว่าหลักการเกณฑ์อย่างใดต่อการพิจารณาการระบบเศรษฐกิจนี้
.....
.....
.....
6. จำให้ตามความสามารถ ได้ตามงานที่^๗ทำ (From each according to his ability, to each according to his work) แสดงถึงประสิทธิภาพการผลิตภายใต้ระบบเศรษฐกิจแบบใด
.....
.....

7. จงอภิปรายข้อความในข้อที่ 6 เหมาะสมและยุติธรรมหรือไม่ พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็น
 .....
 .....
8. เหตุใดในระยะหลังยูโกสลาเวียต้องนำรูปแบบสหกรณ์มาใช้แทนนารัฐและนารวม
 .....
 .....
9. จงยกตัวอย่างการสร้าง "แรงจูงใจ (incentive)" ในภาคเกษตรกรรมของยูโกสลาเวีย
 .....
 .....
10. "สังคมนิยมประชาธิปไตย" มีกำเนิดมาตั้งแต่.....
11. พลาโต (Plato) เขียนลงหนังสือ..... สำคัญ.....
 .....
12. จงสรุปสาระสำคัญของแนวความคิดของบุคคลดังต่อไปนี้ ที่มีส่วนวางแนวความคิด "สังคมนิยมประชาธิปไตย" ในยุคใหม่
- 12.1 เซอร์ โทมัส มอร์
 .....
 .....
- 12.2 หลุยส์ บลังค์
 .....
 .....
- 12.3 โรเบิร์ต โอเวน
 .....
 .....

12.4 แข่ง ชีมอง

.....
.....

13. อภิปรายแนวความคิด "Self-management" ในหน่วยผลิตของยูโกสลาเวีย

.....
.....

14. ลัทธิซินติกัลลิสม์ ได้วางแนวความคิดที่สำคัญเกี่ยวกับการวางแผนด้านการผลิตอย่างไรบ้าง

.....
.....

15. นักศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนระดับชาติ แบบ "two ways" ประการใดบ้าง

.....
.....
.....

16. หลุยส์ บลังค์ และเฟอริคินาน-ลาแซลลี เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการให้สิทธิและการบริหารประการใด

.....
.....
.....

17. จงวิเคราะห์รูปแบบการผลิตในลักษณะ "self-management"

.....
.....

18. "Workers' Council" คืออะไร มีความสำคัญต่อหน่วยผลิตอุตสาหกรรมประการใดบ้าง

.....
.....

19. บทบาท Managing Board มีประการใดบ้าง

.....
.....
.....

20. ลัทธิชินติกัลลิสมีมีส่วนเข้าไปกำหนดระบบเศรษฐกิจยูโกสลาเวียมากน้อยเพียงใดบ้าง

.....
.....
.....

21. ผลกระทบอันเกิดจากการนำระบบ self-management

.....
.....
.....

22. จงกล่าวถึงข้อแตกต่างของกระบวนการเกษตรกรรมระหว่างรัสเซียกับยูโกสลาเวียอันเกิดจากการนำรวมนารัฐมาใช้

.....
.....
.....
.....

23. หลักฐานใดที่ปรากฏอย่างเด่นชัด ชาวนายูโกสลาเวียต่อต้านการปฏิรูปการเกษตรตามแบบอย่างรัสเซีย

.....
.....
.....

24. จากข้อความข้อ 23 รัฐบาลใช้กำลังบังคับได้สำเร็จหรือไม่

.....
.....

25. จงเปรียบเทียบให้เห็นข้อแตกต่าง การใช้นโยบายการเงินและการคลัง เพื่อแก้ไขเศรษฐกิจยูโกสลาเวีย

.....
.....
.....
.....

26. ภายใต้การบริหารงานโดยสภาคนงาน (Worker's Council) เกิดปัญหาด้านค่าจ้าง ประการใดบ้าง

.....
.....
.....

27. เหตุใดในระยะหลัง ๆ รัฐได้เพิ่มการเข้มงวดและนำรูปแบบการรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง (centralization) มาใช้ในการบริหารหน่วยผลิต

.....
.....
.....

28. จีนแดงต่อต้านระบบเศรษฐกิจยูโกสลาเวียโดยอ้างเหตุผลใดบ้าง

.....
.....
.....

29. การบริหารงานอุตสาหกรรมแบบ Self-management ประสบอุปสรรคอย่างใหญ่หลวง ประการใดบ้าง

.....
.....

30. เหตุผลจูงมพลตึ้ได้ในการนำระบบ "Self-management" มาใช้เพิ่ม

.....
.....
.....

31. ปัญหาชนกลุ่มน้อย (Minority group) สร้างปัญหาแก่ระบบเศรษฐกิจยูโกสลาเวียมากน้อยเพียงใด

.....
.....
.....

32. จงกล่าวถึงความขัดแย้งระหว่างรัสเซียกับยูโกสลาเวีย

.....
.....
.....